

VYJÁDŘENÍ POVĚŘENÉHO AKADEMICKÉHO PRACOVNÍKA

Jméno rigorozanta/rigorozantky:	Mgt. Ondřej Spousta
Téma práce:	Fungování Soudu ESVO a řízení před ním
Rozsah práce:	
Datum odevzdání práce:	

1. Aktuálnost (novost) tématu

Zvolené téma je v odborné české literatuře tématem opravdu velmi málo traktovaným, a to především proto, že jen velmi málo odborníků na unijní právo mělo možnost se s fungováním a rozhodovací praxí Soudu ESVO blíže seznámit. Tato práce tak přináší české odborné veřejnosti bližší pohled na fungování soudu ESVO, doplněný i praktickou zkušeností rigorosante z činnosti této instituce získanou během stáže u tohoto soudního orgánu.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Náročnost zpracování komplexního pohledu na fungování soudu ESVO spočívá především v tom, že se v podstatě nesetkáme s ucelenou prací domácí provenience, zabývající se tímto tématem a i v literatuře zahraniční je činnost tohoto soudního orgánu zpravidla tématem okrajovým.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je vnitřně logicky strukturována a i po formální stránce vyhovuje požadavkům kladeným na rigorózní práci.

4. Vyjádření k práci, zda byl zamýšlený záměr rigorózní práce odpovídajícím způsobem zpracován

Tématem hodnocené rigorózní práce je fungování Soudu ESVO, který je, v rámci Dohody o Evropském hospodářském prostoru, soudním orgánem v pilíři Evropského sdružení volného obchodu. Rigorosant ve své práci navázal na problematiku, které se věnuje dlouhodobě a která byla i předmětem jeho práce diplomové – věnované „Pronikání práva Evropské unie do právních řádů členských států Evropského sdružení volného obchodu“. Předkládaná rigorózní práce je zaměřena na dílčí problematiku institucionálního zajištění fungování dohody ESVO, a to na fungování Soudu ESVO. Práce vychází z analýzy právního základu a historického vývoje tohoto soudu, který byl vytvořen touto dohodou o přidružení, jejímž základním cílem bylo rozšíření vnitřního trhu o tři státy, Lichtenštejnsko, Island a Norsko, které nejsou členy Evropské unie.

Základem fungování rozšířeného vnitřního trhu je tzv. zásada stejnorodosti, podle které musí být pravidla a jejich výklad v obou pilířích, pokud možno stejné. Autor se dále věnuje vytvoření samostatného soudního orgánu, v návaznosti na posudek Soudního dvora k původní verzi dohody, která počítala se zřízením společného soudu pro oba pilíře. Následně byla přijata samostatná dohoda, kterou byl formálně ustaven Soud ESVO, jemuž byly přiznány i další pravomoci, mj. právo rozhodovat o výkladu Dohody o EHP v řízení o vydání poradního stanoviska, které je obdobou řízení o předběžné otázce v unijním právu.

Z hlediska vnitřní struktury se práce nejprve věnuje historii Soudu ESVO, kterou ještě před jeho faktickým vytvořením zásadně ovlivnil posudek Soudního dvora č. 1/91 ze dne 14. prosince 1991. Dále reflektuje zejména změnu ve velikosti instituce co do počtu soudců v návaznosti na zánik členství některých států v ESVO. Přínosem práce je následné kompletní popis právní úpravy Soudu ESVO, včetně srovnání s příslušnými unijními prameny upravujícími fungování SDEU. Dále se pak práce věnuje jednotlivým druhům řízení před Soudem ESVO se zřetelem na jejich specifika oproti srovnatelným procesním typům před unijními soudy. Hodnocená rigorózní práce podává také ucelený přehled podstatných rozhodnutí Soudu ESVO, jimiž byly do práva EHP převzaty některé zásadní zásady práva EU. Konečně práce pojednává také o vztahu Soudu ESVO s dalšími evropskými soudy, konkrétně se Soudním dvorem Evropské unie a Evropským soudem pro lidská práva. Ocenit je také třeba osobní praktické zkušenosti autora získané během jeho stáže u tohoto soudního orgánu, což je zkušenost pro české právníky dosud ojedinělá, k jejíž realizaci přispělo jistě i doporučení naší fakulty.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Autor splnil cíl provedení komplexní analýzy fungování Soudu ESVO
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autor splnil stanovený cíl práce, který spočíval především v analýze a deskripci právního zakotvení a fungování Soudu ESVO
Logická stavba práce	Práce je vnitřně logicky členěna
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Vzhledem k výše uvedené skutečnosti o poměrně sporadické analýze otázek spojených s ESVO v české odborné literatuře musel autor pracovat se zahraničními prameny, na které odpovídajícím způsobem odkazuje
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Analýza vzájemného vztahu mezi EU a ESVO a právního rámce pro fungování Soudu ESVO a řízení před ním odpovídá požadavkům kladením na rigorózní práci

Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Práce má odpovídající grafickou úpravu
Jazyková a stylistická úroveň	Práce má dobrou jazykovou úroveň

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Z hlediska analytického přínosu je jistě zajímavá pasáž věnovaná vztahu Soudu ESVO k ESLP. Jak autor poukazuje, z ustálené judikatury Soudu ESVO vyplývá, že ustanovení Dohody o EHP, jakož i procesní ustanovení SCA je třeba vykládat ve světle základních práv, a že ustanovení EÚLP a rozsudky ESLP jsou důležitým zdrojem k zjištění rozsahu těchto práv. V judikatuře ESLP je ve vztahu k Soudu ESVO zásadní případ *Konkurrenten*, kde štrasburský soud konstatoval, že báze pro uplatnění domněnky (dodržování EÚLP) zkonstruované v případě *Bosphorus* v zásadě chybí, protože Dohoda o EHP nestanovuje přímý účinek a přednost práva EHP. Bylo by zajímavé vědět, zda autor považuje existující nástroje vymáhání tzv. stejnorodosti (stejně aplikace pravidel vnitřního trhu) v rámci této dohody za postačující. Jak je to s odpovědností těchto smluvních stran v případě nařízení EU, neuplatní-li se judikatura *Bosphorus*.

Argumentace SDEU v případech stanovisek k dohodám, jež vytvářejí společný soudní orgán nebo řeší vztahy SDEU k jiné jurisdikci je mnohdy předmětem odborné kritiky. Najde se v historii EU i obdobná paralela k výše citovanému stanovisku SDEU k původní dohodě ESVO?

Závěr:

Na základě výše uvedeného hodnotím předloženou práci pozitivně a **doporučuji ji k obhajobě**

V Praze dne 3. 1. 2025

Doc. JUDr. Lenka Pítrová

pověřený akademický pracovník